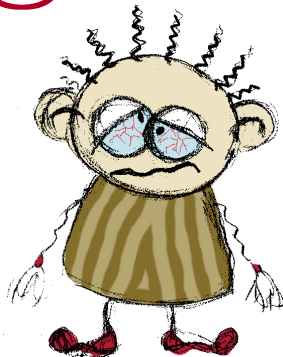

متامفامین

(شیشه)

متامفامین یک ماده متحرک بسیار اعتیاد آور است که سیستم اعصاب مرکزی یعنی مغز و نخاع را شدیداً متأثر می‌کند. متامفامین را می‌توان به طریق مختلف مصرف کرد. شکل تدخینی (دود کردنی) آن را شیشه (Glass) می‌گویند. شکل ظاهری آن به صورت پودر سفید و شفاف است که بو ندارد و مزه آن تلخ است و به سادگی در آب یا مشروبات الکلی حل می‌شود. به لحاظ شیمیایی، ساختار آن شباهت بسیاری به آمفتامین دارد اما تأثیرات آن بر سیستم اعصاب مرکزی بسیار قوی‌تر است. همانند آمفتامین باعث افزایش فعالیت و تحریک، کاهش اشتها و احساس شادابی می‌شود. آثار این ماده بین ۶ تا ۸ ساعت طول می‌کشد. بعد از سرخوشی شدید اولیه (Rush)، حالت تحریک پذیری پیش می‌آید که در برخی افراد می‌توان منجر به رفتارهای پرخطرانه شود.

جهت مطالعه دانشجویان به مناسبت ۶۲ ژوئن (۵ تیرماه)

روز بین‌المللی مبارزه با مواد مخدر و قاچاق آن

تابستان ۱۳۸۴

متامفامین چگونه مصرف می‌شود؟

منافتامین به شکل تدخینی، کشیدن در بینی، خوراکی و تزریقی مصرف می‌شود. این ماده می‌تواند باعث تغییرات خلقی شود که البته به روش مصرف بستگی دارد. بلافاصله پس از دود کردن یا تزریق آن در رگ، افراد مصرف کننده حالت سرخوشی و نشنگی شدیدی را برای چند دقیقه تجربه می‌کنند که به اعتقاد آنان حالت بسیار لذت بخشی است. کشیدن در بینی یا خوردن آن سبب حالت سرخوشی خفیف‌تری می‌شود. حالات روانی ناشی از کشیدن در بینی ۳ تا ۵ دقیقه طول می‌انجامد ولی مصرف خوراکی آن حالات روانی ای ایجاد می‌کند که ۱۵ تا ۲۰ دقیقه طول می‌کشد. همانند سایر محرکها، متامفامین به صورت دوره‌های متوالی زیاده رویو قطع مصرف، استفاده می‌شود. از آنجا که حالت «تحمل» در برابر تأثیرات متامفامین ظرف چند دقیقه به وجود می‌آید- یعنی آنکه آثار خوشایند آن قبل از آن که غلظت ماده در خون کاهش یابد از بین می‌رود- فرد مصرف کننده سعی می‌کند تا با مصرف مکرر و در فواصل کوتاه خود را در حالت «سرحالی» (High) نگه دارد. (در حال حاضر در ایران برای مصرف تدخینی این ماده آن را در داخل لامپ‌های سرشکسته، قوطی‌های نوشابه و یا وافورهای شیشه‌ای خاص می‌ریزند و آن را حرارت می‌دهند تا دود کند)

از آنجا که حالت «تحمل» در برابر تأثیرات متامفامین ظرف چند دقیقه به وجود می‌آید، فرد مصرف کننده سعی می‌کند تا با مصرف مکرر و در فواصل کوتاه خود را در حالت «سرحالی» (High) نگه دارد

آثار کوتاه مدت مصرف متامفتامین چیست؟

از آنجا که این ماده یک محرک بسیار قوی است حتی مصرف مقادیر کم آن می‌تواند سبب حالت بیدار ماندن (بی‌خوابی)، افزایش فعالیت و کاهش اشتها شود. حالت کوتاه و شدیدی از سرخوشی عمیق به دنبال تدخین یا تزریق این ماده به وجود می‌آید، اما مصرف آن به صورت خوراکی یا کشیدن در بینی حالت خوشی بلند مدتی را به وجود می‌آورد که ممکن است تا نیمی از روز ادامه یابد. اما باید بدانید که هر دو وضعیت (سرخوشی کوتاه مدت و سرخوشی طولانی)، ناشی از رها شدن و افزایش بسیار زیاد یک ماده شیمیایی و انتقال دهنده امواج عصبی در مغز است که دوپامین نام دارد. به طور خلاصه آثار کوتاه مدت مصرف این ماده عبارتند از:

۱ - افزایش دامنه توجه و کاهش خستگی

۲ - افزایش فعالیت

۳ - کاهش اشتها

۴ - سرخوشی و نشنگی

۵ - تنفس تند

۶ - افزایش شدید دمای بدن

۷ - پر حرفی

۸ - افزایش انرژی

۹ - تهوع و استفراغ

۱۰ - خشمگین شدن

۱۱ - اضطراب و تنش

۱۲ - اختلال قضاوت

۱۳ - تند شدن، کند شدن یا بی

۱۴ - ضعف عضلانی

۱۵ - تشنج

۱۶ - کاهش یا افزایش فشار خون

آثار بلند مدت مصرف متامفتامین چیست؟

اولین اثر بلند مدت مصرف متامفتامین، وابستگی و اعتیاد است، به گونه‌ای که فرد مصرف کننده اجباری درونی را برای مصرف مکرر متامفتامین در خود احساس می‌کند که می‌تواند همراه با تغییراتی در اعمال مغز و نیز بافت مولکولی آن باشد. علاوه بر وابستگی، سیار عوارض بلند مدت مصرف متامفتامین شامل رفتار پرخاشگرانه، اضطراب، اغتشاش و آشفتگی ذهنی و بی‌خوابی است. علاوه بر این فرد مصرف کننده ممکن است رفتارهایی حاکی از جنون (روان پریشی) از خود نشان دهد نظیر سوء ظن و بد گمانی شدید، توهمات شنوایی، بی‌نظمی و اختلال در خلق و بروز توهم (برای مثال احساس حرکت حشرات بر روی پوست). بد گمانی و سوء ظن فرد مصرف کننده در مواقعی می‌تواند منجر به اقدام به قتل و یا اقدام به خودکشی شود.

مصرف بلند مدت آن می‌تواند باعث ایجاد حالت «تحمل» شود یعنی آن که در دیگر حالات سرخوشی با مقادیر کم ماده به وجود نمی‌آیند و فرد مصرف کننده برای دست یابی مجدد به آن حالات و یا تشدید آنها، مقادیر مصرف ماده را افزایش می‌دهد و یا آن که دفعات مصرف را اضافه می‌کند و در نهایت آن که ممکن است روش مصرف را تغییر دهد. در ادامه آثار بلند مدت مصرف متامفتامین ذکر شده‌اند:

۱- وابستگی و حالت جنون (روان پریشی) ناشی از اعتیاد با علائم زیر:

- سوء ظن و بد گمانی

- توهم

- بی‌نظمی و اختلال خلق

- فعالیت‌های حرکتی بیش از اندازه و تکراری

۲ - سکنه مغزی

۳ - کاهش وزن

قطع مصرف متامفتامین در یک فرد وابسته به آن، عوارض و نشانه‌های خاصی را به وجود می‌آورد که عبارتند از: افسردگی، اضطراب، خستگی، سوء‌ظن، پرخاشگری و اشتیاق شدید برای مصرف مجدد ماده.

عوارض جسمی ناشی از مصرف متامفتامین چیست؟

مصرف این ماده می‌تواند سبب مشکلات متعددی شود که عبارتند از، افزایش ضربان قلب، ضربان نامنظم قلب، افزایش فشار خون و صدمه دیدن رگ‌های مغزی ناشی از سکنه مغزی، افزایش دمای بدن و تشنج با مصرف مقادیر زیاد این ماده به وجود می‌آید که اگر بلافاصله درمان نشود می‌تواند منجر به مرگ شود.

مصرف بلند مدت و مزمن متامفتامین باعث تورم پرده محافظ قلب می‌شود و در بین کسانی که آن را تزریق می‌کنند سبب آسیب رگ‌های خونی و آبسه پوست می‌گردد. مصرف کنندگان این ماده در مواردی نیز دچار دوره‌هایی از پرخاشگری، اغتشاش فکری و بی‌خوابی می‌شوند. آنهایی نیز که به این ماده وابسته می‌شوند دچار اختلالات جدی در روابط اجتماعی و شغلی خود می‌گردند. علایم جنون و روان‌پریشی در مواردی حتی پس از ماه‌ها یا سالها عدم مصرف این ماده ادامه پیدا کرده است. تحقیقات نشان می‌دهد که مصرف این ماده در درون بارداری سبب مشکلات جنینی، افزایش احتمال زایمان زود رس و تغییر در الگوهای رفتاری دوران نوزادی، نظیر رفلکس‌های غیر عادی و تحریک‌پذیری بیش از حد می‌شود. در عین حال مصرف این ماده در دوران بارداری سبب بد شکلی و تغییر شکل اندام‌ها در جنین می‌گردد.

ارتباط مصرف متامفتامین با ایدز و هپاتیت B و C

افزایش احتمال ابتلا به ویروس HIV و هپاتیت B و C از پی آمدهای افزایش مصرف متامفتامین است خصوصاً در آنهایی که متامفتامین را تزریق می‌کنند و یا از سرنگ مشترک استفاده می‌کنند. تحقیقات نشان می‌دهد که مصرف متامفتامین و سایر موارد محرک در کوتاه مدت برعکس مصرف تریاک سبب افزایش میل جنسی می‌شود ولی تداوم مصرف آن سبب کاهش میل جنسی به ویژه در مردان می‌شود. در عین حال مصرف این ماده و نیز رفتارهای جنسی پرخطر احتمال ابتلا به ویروس HIV و بیماری ایدز را افزایش می‌دهد.

چه نوع درمان‌هایی برای مصرف‌کنندگان این ماده موثر است؟

در حال حاضر مؤثرترین درمان برای معتادان به متامفتامین، درمان شناختی / رفتاری است. در این روش هدف آن است که به بیماری کمک شود تا به اصلاح نحوه تفکر، انتظارات و رفتارهای خود بپردازد و در عین حال مهارت‌های مقابله با فشار روانی در زندگی را در خود تقویت کند. اگر چه درمان دارویی اختصاص برای اعتیاد به متامفتامین وجود ندارد، ولی استفاده از داروهای ضد افسردگی در درمان علایم افسردگی افرادی که اخیراً مصرف این ماده را کنار گذاشته‌اند، مفید است. مسمومیت حاد ناشی از مصرف این ماده به مغز هیجان زدگی شدید و احساس وحشت را می‌توان با قرار دادن فرد در محیط آرام و استفاده از داروهای ضد اضطراب کنترل کرد. در مواردی نیز که در فرد علایم جنون و روان پریشی مشاهده می‌گردد، استفاده از داروهای ضد جنون توصیه می‌گردد.

نشانی: تهران، خیابان ۱۶ آذر، خیابان ادوارد براون، پلاک ۲۱

فکس: ۶۴۱۶۱۳۰

وب سایت مرکز مشاوره دانشگاه تهران: <http://counseling.ut.ac.ir>

وب سایت مرکزی مشاوره وزارت علوم: www.iransco.org